

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona. — Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Meg nem értve.

Székelyudvarhely, nov. 24.

A magyar nemzetnek kevés barátja van, mert sem intézményeinket, sem jellemünket, sem vágyainkat nem értik meg jóformán sehol.

Nem tudják megérteni, hogy a magyar nemzet kívánja az Ausztriával való kapcsolatot, a mikor nem akar osztrák tartomány lenni és külön hadsereget követel s nem akarják elhinni, hogy ha a magyar államiság teljesen kiépülne, hogy akkor a független Magyarország nem akarná követni Norvégország példáját, hanem továbbra is hű maradna ahhoz a királyhoz, a ki egyuttal Ausztria császára.

Éppen így nem érti meg a világ azt sem, hogy a mikor a magyar nemzet nagy válságba sodortatott és mindenki csak most folyó válságról beszél, hogy a mikor a parlamenti többség mögött az egész nemzet áll, hogy akkor a nép mindenütt nyugodt, tartózkodik minden erőszakos föllépéstől és azért itt mégis fölbomlani látszik az állam egész rendje.

Ellenségeink azt mondják, hogy ez a mozgalom, mely ma folyik, a politikai életet monopolizáló nemesség műve, mely az által akarja a maga befolyásának kizárólagosságát megmenteni és a nagy néposztályoknak a politikai életben való részvételét megakasztani, hogy oly kérdéseket tart napirendden, a melyek elterelik a közfigyelmet azoktól a nagy társadalmi és gazdasági kérdésektől, a melyek ma az európai államok közvéleményét foglalkoztatni szokták s a melyek új társadalmi rétegek kezébe játszhatnák át a politikai hatalmat.

De a külföldnek és Bécsnek téves fogalmait a jelenlegi ügyvivő kormány is minden eszközzel föntartani és a maga javára kihasználni törekszik. Hogy azt a téves perspektívát, melyben a külföld a mi dolgainkat látja, teljesebbé tegyék, arra mindent elkövetnek. Ezért szövetkeztek a nemzetközi szocialistákkal, ezért rendeztetnek velük zajos tüntetéseket és zavarásokat; mert így aztán elhiszik mindenütt, hogy itt az alsóbb néposztályok annyira el vannak nyomva, hogy fölszabeditásuk az osztrák császárnak és az ő magyar királynak nevezett kormányának az emberiség iránt való legelső kötelessége.

Pedig itt a rendbontó elemek és a nagy társadalmi ellentéteket nem a magyar nemzetben, sem a magyar nemességben, sem a koalícióban, sem a törvényhatóságokban, hanem magában a mai ügyvivő kormányban kell keresnie. Átlátna a külföld, hogy itt nem a benső rend fölbomlása és társadalmi ellentétek kifejlődése okozza a válságot, hanem a nemzeti egységért és önállóságért és a törvények uralmáért folytat küzdelmet az a nemzet, a melyet idegen hatalmi érdekekben mindig kizsákmányolni, önmagában meghasonlásba kergetni és törvényei helyébe az önkényt ültetni törekedtek és törekednek ellenségei.

Nem az itt a rendbontó elem, mely a törvényesség és az alkotmány védelmében megta-

gadja az adót és a katonát és a mely a törvénytelen kormányzás ellen folyó küzdelmében olykor talán túl is lő a célon; hanem az, a kinek hatalom van a kezében és ezt a hatalmat törvénytelenül, a nemzet akarata ellen bírja és kezeli, mely erőszakosságokat rendez, hogy a nemzet egyértelmű magatartásának kétségbe vonhatására alapot szerezzen, a mely erőszakkal fenyegetőzik, hogy a nemzet ellenállását letörhesse.

Fejérváryék a mióta kezükben van a hatalom, mindent elkövettek arra: hogy ebben az országban fenekestől fölforduljon minden és hogy a törvények és a jog tisztelete leromboltassék.

A mióta a jogfelforgatásra irányuló első lépés a múlt év november tizenhatszadikán, elkövetett azóta alig múlt el nap, hogy a hatalom kezelői el ne követtek volna valamisértést a törvényen, az alkotmányon, a jogrenden. Maga a Házfelosztás olyan időben, a mikor még az előző évi költségvetés sem volt megszávozva, annál kevésbé a jövő évi iránt határozat hozva, súlyos megsértése volt az 1848. évi IV. és az 1867. évi X. törvénycikknek. Nem kisebb törvénysértés volt az a taktikázás, melynek czéja az volt, hogy a nemzet bizalmára nem támaszkodó kormány elkerülje az országgyűlésen a bizalmatlansági szavazatot. Az országgyűlési üléseknek immár három ízben királyi kéziratral történt elnapolása talán törvényes volt? A költségvetési meghatalmazás nélkül való kormányzás, a közjövőkkel való önhatalmu rendelkezés, a közös kiadások hozzájárulási arányának törvényes és fejedelmi döntés nélkül történt ugynevezett automatikus megállapítása, a közjövőknek fölhatalmazás nélkül a közös minisztérium rendelkezésére bocsátása, az ujonczjutaléknak önkéntesek által való fedezése, ez talán mind törvényes dolog volt? Ugyan melyik törvény az, a mely minderre a kormányt fölhatalmazza?! Ilyen törvényt fölmutatni az ügyvivő urak nem tudnak sehol.

Azok, a kik fölforgatták az alkotmányt a kik felelősségük érvényesítése ellen a király fölkezt személyével takaróznak, a kik az országgyűlést hivatásának gyakorlatában erőszakosan megakadályozzák, és így a törvények erejébe vetett minden hitet lerombolni törekszenek, ezzel még nem érik be. Ezen felül szövetségre lépnek a nemzetközi szocialistákkal, a kiknek programja a társadalmi rend felforgatása és a békés magyar népet, mely polgári jogainak békés gyakorlása végett gyülekezik egybe, ezekkel az állam- és társadalomellenes hazafiatal elemekkel inzultáltatják hatósági fedezet alatt, csak azért, hogy elmondhassák a világnak, hogy a nemzet törvényesen megválasztott képvisellete nem képviseli a nemzet többségének az akaratát és hogy azzal dicsekedhessenek, hogy azokat, a kik a hadsereg ellen izgatnak, csak a hadsereg védte meg a nép dühe ellen.

Ha ez nem rendbontás, ha ez nem a jogrendnek és a társadalmi békének a fölforgatása, ha ez nem a véres események elkövetkezésének erőszakos provokálása, akkor Oroszország a vi-

lág legboldogabb és legjobban kormányozott országa.

Csak hogy mi nem akarunk sem Oroszország módjára kormányoztatni, sem Oroszország módjára védekezni a hatalom tulkapásai ellen. Nekünk vannak törvényeink, a melyek jogokat adnak egyeseknek, közönségeknek, törvényhatóságoknak és az országgyűlésnek éppen úgy, mint a hogy jogot adnak a királynak és az alkotmányos kormánynak és kötelelességeket rónak mindenkire, a kinek hatalom van a kezében.

Mi ezekre a törvényekre és erejőkre támaszkodunk Fejérváryval szemben s ha meggyőződik a világ, hogy itt minden összedül, csak a közrend marad épen, akkor gondolkozóba fognak esni Bécsben is, hogy ez a nemzet mégis csak többet ér nekik is, ha saját akarata szerint kormányozzák, mint hogy ha a rendbontók ellen védekező passzív magatartásával lehetlenné teszi azt, hogy erői a bomladozó Ausztria összetartására is fölhasználhatók legyenek.

— ih. —

A válság megoldása és a közigazgatás.

— Irta: **Dr. Nosz Gyula.** —

Budapest, nov. 24.

A végtelenül sivár jelennek kepe még elszomorítóbb benyomást gyakorol a gondolkodó emberre akkor, ha azt a múltban keresendő okainak és a jövőben bekövetkezendő előrelátható következményeinek megvizsgálásával kapcsolatban szemléli.

A magyar hivatalos apparátus évtizedes meddősege az oka annak, hogy egyszerre a tennivalóknak egész tömege felmerült és hogy a létező alkotmányválságba belevegyl a kisembereket érdeklő számtalan oly kérdés is, melyeket sokkal célszerűbben lehetne máskor, nyugalmasabb időben elintézni, de melyeket mégis figyelembe kell venni most azért, mert különben alkalmas eszközöket képeznének a nemzeti küzdelemben elmerült nemzet erejének megosztására és gyöngítésére.

Hogy a kormány a régi a-ra jogutódja és utolsó virága, hogyan gondolkodik e kérdéssről, arról programja tanuskodik, mely őszintén vagy nem őszintén — ez most ide nem tartozik — teljesen szakítani akar a múlttal, annak felfogásával, irányával, elveivel és — szerzőit, tehát a jelenlegi kormány tagjait kivéve — embereivel is.

De ugyanazt bizonyítja az ellenzék kritikája is, mely abban csucsosodik ki, hogy miért nem cselekedtek a kormányok és miért nem beszéltek a jelenlegi kormány tagjai akkor, mikor az ellenzék mindezen kívánságokat felvette és teljesítésüket követelte.

Nincs tehát semmi kétség a tekintetben, hogy hivatalosan sokat mulasztottunk és vétkeztünk a múltban és hogy a jelenlegi sivár helyzet a múlt e mulasztásainak és bűneinek egyenes következménye.

Nézzük már most a jövőt.

Amikor a feladatoknak egész tömege vár megoldásra, mikor hosszú idő múlva végre legilletékesebb fórum elé került a népek sok baja, panasza és kívánsága és így az események által pótolva lett sok minden, ami a törvényhozás helytelen összeállítására következtebb eddig figyelemre sem méltatott és a mikor ennek következtében minden józan gondolkodó embernek azt kell kívánnia, hogy mind e kívánságoknak teljesítése törvényhozásilag minél előbb biztosítottassék, nehogy a kedvező alkalom elmulasztassék,

akkor ugyanez a kormány, mely e kívánságok jogosultságát elismeri, oda állit a megoldandó feladatok élére egy olyan kérdést, amelynek fontossága a jövőre nézve igenis nagy jelentőségű, nehogy a törvényhozás helytelen összeállításából eredő és a jelen eseményei által végzetesnek igazolt következményei még egyszer bekövetkezzenek, de melynek e pillanatban való megvalósítása, a válság megoldására és ennek hasznosítására csakis káros behatásu lehet.

Általános szavazatjog! Népjogok!

Merem magamról állítani, hogy volt bátorságom népjogokért küzdeni akkor és ott is, amikor és ahol ezzel nem lehetett babért aratni. Hozzá teszem azt is, hogy ember és ember közötti különbséget el nem ismerve, nem vindikálok magamnak több jogot, mint bármely embertársamnak, hozzáfűzöm továbbá, hogy nézetem szerint, a nem vagyon és intelligencia arányában létező erkölcsi megbízhatóság sokkal inkább figyelembe veendő momentum a közjogok megállapításánál, mint a vagyon és az irni és olvasni tudás, úgy, hogy részemről valóban nem létezik elvi akadálya a választói jog legszélesebb kiterjesztésének sem és megjegyzem végül, hogy teljesen értem és méltányolom azon osztály makacs ragaszkodását az általános szavazati jog elsőbbségéhez, mely osztály eddig jogot nem élvezett és attól fél, hogy e jogtól most is el fog üttetni, ha a kormány támogatása által nyújtott kedvező pillanatot elszalasztja, de komoly tetteinek következményeivel és nem osztály, hanem az ország összérdekeivel számoló politikus ezt az eljárást nem helyeselheti.

Nem helyeselheti pedig azért, mert ha a már felmerült és napirenden levő kívánságokhoz, melyek megvalósításának sorrendje amugy is sok gondot fog okozni, a hirtelen megvalósítandó általános szavazati jog alapján eszközözendő választások által és ezek útján nemcsak még igen sok új kívánságot fogunk felébreszteni, hanem felszabadítunk és szóhoz juttatunk — és pedig e pillanatban szükség nélkül — sok évtizeden át elnyomott fájdalmat, keserűséget és gyűlöletet és ha most, midőn megfeszített erővel azon kell fáradsunk, hogy az évtizedes mulasztásokat a legrövidebb idő alatt pótoljuk, előbb bele viszünk a törvényhozás termébe igen sok, kellően még át nem szűrődött és meg nem állapodott felfogásokat is, akkor ennek eredménye nem lehet más, mint az, hogy semmi sem fog történni és a népnek most jogaik elismert kívánságai sem fognak kielégítést nyerni.

Búcsuzók.*

„Lehullott a rezgő nyárfa ezüst színű levele“ és az ágtól elvált lombok mint szemfedő borulnak az édes anyaföld hideg ábrázatára, halovány arcára!

A természet haldoklik, aztán pihenni tér; itt az elvállás, búcsuzás ideje; de nem örökre, csak az új tavaszig!

Búcsuzunk el mi is kedves halottunktól, mert fájdalmas volna nem mondani búcsut annak, akit úgy szerettünk és aki mégis „szó nélkül távozik!“ Búcsuzunk el hát és mondjunk köszönetet mindazok nevében, akik ismertük, tisztelni tanultuk őt és éreztük valaha szívének melegét, szeretetét, jószágát! Igen! csupán csak búcsuzunk el tőle, mert se ez a hely, se ez az alkalom nem arra való, hogy akár méltassuk már csak néhai öv. Kiss Ferencznét, akár hű képét rajzoljuk meg a mi jó, öreg tiszteletes asszonyunknak!

Oh! hiszen a mulandóság sötét árnyékai lebegnek itt, körülöttünk és a temető azoknak csöndes, békés birodalma, akiknek már „nem fáj semmi“ és a kiket „nem bánt semmi!“ Ez a szomorú alkalom pedig tanítson meg arra, hogy legyünk készen mindig a hirtelen halálra!

Hiszen beszélhetnénk arról, hogy életének jobb fele egy hosszú és rögzős kálváriai ut vala, rakva szurós tövisekkel és ezen végig haladva, sulyos keresztet neheztek a gyöngye, — de Istenben bizó, vallásos nő vállaira és éppen ezért méltán elmondhatta a költővel: „Bánatimból egy nagy tenger lehetne, Öröömöm csak kis sziget volna benne!“

Elmondhatnók, hogy mint kellett gyöngye nő léte, egy terhes és nagy, de szép család minden gondját, baját intézni, azt kormányozni és ezen kívül évek során át gyöngyöden ápolni az elernyvet férjet és édes atyát! Elmondhatnók, hogy mint siratta és kísértte végső nyughelyükre felnőtt és az ország

Aki most nem azt kívánja, hogy — az alkotmányosság elintézése után természetesen — a törvényhozás első sorban intézze el a már megért kérdéseket és valósítsa meg azon nagy reformokat, melyeknek hivatása lesz a sivár multat és jelent a legjobbnak remélt jövővel áthidalni és aki megfontoltan a most megvalósítandó reformok élére azon reformot állítja, mely csak a jövőre nézve fontos és ennek folytán a reformok zárkövének tekintendő, az — merem állítani — nem kíván őszintén munkát, békét, haladást és népjólétet, hanem zavart, amelyben halászni lehet.

A kibontakozásnak és a jobb jövő biztos előkészítésének ma csak egy útja van. Ezen út első és kezdő állomása az alkotmány válság elintézése, a nemzet katonai és gazdasági kívánságainak érvényesítése, a második és végállomás pedig, a jobb jövő fogalmától elválaszthatlan belső nagy közigazgatási, adó-, szociális- és választási reformoknak megvalósítása. Miután pedig a kettő csak együttesen vezethető célhoz, ennek folytán ezeknek mindenütt és minden alkalmattal együttesen és egymástól elválaszthatatlanul kell megjelenni, hogy mindenki, aki az egyikért küzd, a másik hívének is tekintettség és mindenkiről, aki ellensége az egyiknek, köztudomásu lehessen, hogy a másiknak is ellensége.

Ez uton biztosítsunk győzelmet a nép ereje útján a nagy alkotmány-küzdelműnek és ez uton nyer garanciákat a nép, hogy az ő kívánságai is teljesedni fognak.

Az alkotmányválság befejezése és a nemzet katonai és gazdasági kívánságainak megvalósulása után pedig első helyen oldjuk meg a közigazgatás kérdését akként, hogy az ország önállóságának és egységének biztosítása mellett, közigazgatási szervezetünk képessé tételék, a többi nagy reformokban reá várakozó nagy feladatok megoldására, oly szellemben, mint a milyenben e reformok meg fognak születni.

Ha ezt egyáltalán nem vagy pedig nem a kellő időben tennők és nem gondoskodnánk arról, hogy az összes reformok végrehajtására hivatott közigazgatási szervezet, mindjárt kezdettől fogva kellően megerősítették és szelleme az új kor szellemével összeegyeztessék, úgy elháríthatatlanul bekövetkeznek azon már sokszor tapasztalt végzetes hiba és baj, hogy törvényeink vagy egyáltalában nem, vagy pedig nem a célzatnak megfelelően léptetnek életbe.

Isten mentsen pedig bennünket attól, hogy a jelenlegi hosszú válsága lakosság csalogásával végződjék.

különböző részeiben elég jól elhelyezett fiait, leányait. Megemlíthetnők, hogy férje halála után mint töltött el csaknem két évtizedet a legtisztességesebb özvegyességben; de mégis árván, egyedül, mert felnövelt gyermekei mind szét röpültek a puha fészekből és elhagyták a családi tűzhelyet!

Szólhatnánk arról a nemes egyszerűségről, hit-hűségről és igaz vallásosságról, a mely oly szépen jellemezte őt! Szólhatnánk arról, hogy mint állott őrt egyszerű; de rendes, tiszta házaságának jó híre mellett mindvégig, haláláig! Érdekes és érdemes volna elmondani, hogy az ezelőtt mindig gazdagon zsinorozott és sujtásos, magyaros szabásu, finom világos kék ruhát viselt, vagyonos és büszke ősi-előkelő székely nemes család el nem fajult ivadéka, felsősófalvi Mátyus Anna, mint derék, egyszerű kalvinista asszony és református pap-tanárné, még most, e czimkiros világban is a „Tiszteletes asszony“ czimet helyesen értékelte, méltán megérdemelte, meg is becsülte; de annál többet aztán nem óhajtott, nem követelt, sőt el sem is fogadott soha; pedig őt legalább is a „Nagy-tiszteletű asszony“ czim jogosan megillette volna.

Beszélhetnénk jótékonyaságáról is és elmondhatnók, hogy házatól a szegény, az özvegy és árva, legalább egy-két vigasztaló szó, egy falat kenyér, avagy egy fillér alamizsna nélkül el nem távozott soha.

És oh! mi még hiven emlékezünk arra a jobb időre és azokra a szebb napokra, amikdön a Kiss tanár egyszerű, de barátságos, vendégszerető, nyílt-háza, szépen virágzó családjá és terített asztala kedves találkozó helye volt e város és vidék uri családjainak és az arany ifjuságnak. — És telt az idő vidáman; de a társaság középpontja — éltető lelke mindég a derék, gondos házi asszony vala.

Szólhatnánk arról is, hogy miként buzgólkodott ezelőtt éppen 30 esztendővel a helybeli Jótékony nőegyesület megalapítása érdekében és védte az egyesületben a szegények és árvák ügyét, akiknek nálánál hatalmasabb pártfogójuk, szószólójuk alig akadt. És jó szívénekugallatát követve, elmondhatjuk róla is a költővel, hogy: „a szegény és árva kegyes színe

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, nov. 24.

A kormánynak hiábavaló minden kísérlete a törvénytelenességgel. Az erőszakossággal való frigykötés sem hozta meg a remények beváltását, sőt nap-nap mellett bizonyosabbá lesz, hogy a számítás homokra épített. A törvényhatóságok ellenállása pedig egyre imponálóbb erejűvé válik. A mit nem hihettek a legmérgesebb optimisták sem: a budapesti városházán is kénytelenek voltak a kormány ügynökei az ellenzéki kardcsapások alatt megállani. A kormány felé nyuló ölelő karok pedig a kapott sebek kötözgetésével bajlódnak.

Kassán is kudarcot jegyezhet fel a kormány tevékenységét számontartó naplójában. De még a feketelevest ezután főzik meg, a mely alighanem erős szervezeti zavarokat okoz még Fejérváryéknak. Pongrácz, az nj megyefőnök a nyers erőszakot akarja beiktatni programjába, ha már őt be nem iktatják. Legalább Pestein járt Pongrácz egy kis kitanításon. Az események fejlődése során nyílt és kérélnhetetlen összeütközés várható Kassán a főispán és a törvényhatóság között.

A kormány-erőszak megtörött Budapesten is. A kormány felfüggesztette Fazekas főjegyző, alispán helyettes nem hagyja el helyét; feloszlátás ellenére együtt van és működik a 65-ös jóléti bizottság.

*

A kormány és a nemzeti ellenállás ütközőhelye Pestvármegye székébe. Itt próbálja ki először Kristóffy belügyminiszter azokat az eszközöket, melyekkel a nemzeti ellenállást megtörni szándékozik.

Szabó László miniszteri osztálytanácsos, aki Pestvármegyénél legutóbb a hivatalos vizsgálót tartotta, megjelent Fazekas Ágoston főjegyző hivatalos helyiségében, s hivatkozva arra, hogy ő kormánybiztosi minőségben jelent meg, felszólította Fazekas főjegyzőt, hogy a belügyminiszter általa megbízott Dubraviczky helyettes főjegyzőnek adja át a hivatalát, Fazekas főjegyző kijelentette, hogy a belügyminiszter törvénytelen rendeletének nem engedelmessékedik, hanem bevárja a törvényhatósági bizottság határozatát.

elől sohse volt kizárva.“ De nemcsak beszélt, hanem cselekedett is, mert — sorsához és módjához képest a ruhátlant felruházta és az éhezőnek enni adott.

Oh! de miért szólunk? miért beszélünk mi? . . . hiszen beszél helyettünk az ő igaz közhasznú élete és tanubizonyoságot tesznek mindezekről az ő tettei és az egész gyülekezet! Különbben is búcsuzni és temetni; de nem eltemetni jöttünk ide e sir szélére, mert a koporsó Mátyus Annának csak szét omló porait takarja; de a nemesebb rész, a lélek abból „ki tör és eget kér!“

És mi nyugodtan mernők „telemre hívni“ ellenégeit, ha vannak; „hadd jöjjön ide a város mind!“ . . . De ime! a város színe-java éppen azért van itt, hogy tanubizonyoságot tegyen kegyes és erényes életéről; hű- és igaz vallásosságáról! És ez a tanubizonyoság-tétel fölment engem attól, hogy tovább beszéljek!

Hát némuljon el ajkunkon a zokszó és ne legyen több zugolódás! Gyermekei, veje, kedves unokái és ti többi rokonok! Reátok nézve is talán az lehet a legfájdalmasabb, hogy az édes anya, jó anyós, kedves nagymama és nemesszívű rokon hirtelen, váratlanul és így búcsuzás nélkül távozott. De most általunk elbúcsuzik mégis és kéri reátok Isten áldását! Legyen közöttetek béke, egyetértés és szeresetek egymást. — Ez utolsó intése; végső óhajta!

Búcsuzatok hát ti is; de ne örökre, csak a viszontlátásra! Oh! mert boldogok — százszer boldogok lesztek, ha hiszitek a feltámadást és az örök életet! Enyhitse fájdalmatokat a szépen kezdett, jól folytatott és dicsőségesen végezett pályafutás. Ő már boldog, mert ott fenn, „a fényes menyországban“ az Istennek trónja körül örvendező angyalok seregében ismét fölhalálta elsiratott és rég eltemetett, — de soha el nem feledett kedveseit! Ebben a tudatban leljetek megnyugovást!

Mi pedig mindnyájan őrizzük meg drága emléket, kövessük példáját és nemes erényeit, hogy ne legyen elfeledve az ő neve soha és emléke éljen eljen mindörökké!

* Elmondotta Öv. Kiss Ferenczné sirjánál f. hó 18-ikán Bod Károly ny. tanár.

— Ha ön nem engedelmessé válik a belügyminiszter rendelkezésének, — szólta Szabó osztálytanácsos, — akkor kénytelen leszek eltávolítására karhatalmat igénybe venni.

Szabó ezután felszólította Dubraviczkyt, hogy foglalja el a főjegyzői hivatalt.

Dubraviczky kijelentette, hogy a fennálló törvények értelmében ezt nem teheti meg. Egyébként is megrongált egészségi állapota nem tudná elviselni azokat az izgalmakat, a miket a főjegyzői hivatal elfoglalása esetén esetleg elszenvednie kellene. Szabó osztálytanácsos mindezekről jegyzőkönyvet vétetett fel, s a megyeházáról eltávozott.

*

Most, hogy a kormány 12 vármegyétől megvonta az állami dotációt, sokan érdeklődve kérdezik, hogy miből is áll ez a dotáció? Valami pénzforma vott-e, a vagy komoly évjáradék? A dolog úgy áll, hogy a legtöbb vármegye szegény, mint a templom egere. Törzsvagyona alig-alig van néhány magyar megyének, jövedelme pedig legtöbbnek annyi van, a mennyivel maghalni lehet, de megélni nem. Ha tehát a törzsvagyon és jövedelem nem futotta a tisztviselők fizetésére, korábban pótdóval fedezték a vármegyék a hiányt. Ha azonban a pótdó sem volt elég, a szükséges összeget az állam egészítette ki. Legutóbb azonban, a megyei tisztviselők fizetésének rendezése alkalmából a pótdó ily czélokra való kivetése teljesen elmaradt s egyedül az állam dotációja adta a tisztviselők fizetési alapját a legtöbb vármegyében.

A megyei tisztviselők fizetésének felvételénél mostanság az a szokás, hogy a hivatalos személyek a hónap elsején nem pénzt kapnak, hanem csak utalványt. Ezzel azután elmennek az állami adóhivatalba, a hol az utalványt kifizetik nekik.

December elsején azonban a dotációktól megfosztott megyékben meg fog történni az a furcsa eset, hogy az állami adóhivatalok megtagadják a megyei nyugták kifizetését. Most már sajátságos eset áll elő. A közigazgatási tisztviselők megválasztásuk és hivatalba iktatásuk alkalmával esküt tesznek, a melyben hivatali köteleességek teljesítésére kötelezik magukat, még pedig minden feltétel nélkül. Ezen eskü alapján tehát a magyar tisztviselőknek fizetés nélkül kellene tovább dolgozniok, ha csak nem akarják megszegni azt. Most tehát elérkezett az idő, a mely megadja a jóléti bizottságok létjogosultságát, mert elvégre a semmiből nem élhet meg senki s a kenyerüket vesztett emberekről gondoskodni kell. A gépnek nem szabad megakadnia.

*

Megalakult az alkotmány-párt, a mely Andrássy Gyula grófot vallja vezérül. Andrássyban koncentrálódik az új párt bizalma s azt lehet mondani, az egész ország figyelme is őreá irányul, a kire az a nagy feladat vár, hogy a súlyos válságot megoldja és a nemzet szavát diadalához segítse.

Az alkotmány-párt elfogadott egy programszerű határozati javaslatot, a mely tömör foglalja a jelenlegi politikai helyzet rajzának és a válság megoldása egyedül lehető módjának Veszedelemben lévén az alkotmány, a legelső sürgős feladatul az alkotmány védelmét jelöli meg. Ez tehát a legtöbb célja az alkotmány-pártnak, a mely egyébként a közjogi alapon, a királyhoz intézett fölrítati javaslat tartalma értelmében óhajtja a válság megoldását. A felségjogokról szólván, magáévá teszi a szabadelvűpárt kilenczes bizottságának programját, a mely kimondja, hogy minden törvény a király és nemzet egyetértő akaratából megvaltoztatható. Részletes programot a párt nem ad, mert első feladatul az alkotmányos rend helyreállítását ismeri föl. Csak egész általánosságban annyit mond, hogy a szabadelvű haladásnak hiva az állami élet minden terén, a választási reform kérdésében s a gazdasági és szociális politikában egyaránt.

Mindebből kitetszik, hogy tiszteletreméltó, közérdekű motívumok hozták létre a két disszidens csoport egyesülését, a mely ünnepies formák között ment végbe. Az elfogadott határozati javaslat velős, komoly és korrekt tartal-

mában mintája a politikai okiratoknak. A beszédek pedig melyek az alkotmány-párt megalakulása alkalmából elhangzottak, méltók ahhoz a nagy és nemes czélhoz, a melyet ez a párt kitűzött magának. Andrássy, Darányi, Nagy Ferencz olyan beszédeket mondtak, a melyeken végigrezdült a hazafiúi gond és aggodalom, de a melyekből kiesendült a lelkes bizalom is, hogy minden viszontagságon át a nemzet végre is diadalmaskodni fog s megteremti a nemzet és királya között az óhajtott harmóniát, a mely azonban csak a félreértések megszüntetése és a nemzet jogainak elismerése útján jöhet létre.

De senki félre ne értse és félre ne ismerje az alkotmány-párt megalakulásának jelentőségét. Andrássy mondotta pártjának, a mely lelkesen ünnepelte őt, hogy sajuos nagy és nehéz küzdelemnek nézünk elébe s hogy az első föladat: ennek a küzdelemnek becsülettel való megvívása, hogy a küzdelem útján eljuthassunk a békéhez. Ebből következik, hogy az alkotmány-párt megalakulásával a helyzet semmi tekintetben nem változott. Marad a küzdelem és a nemzeti lélek föntartásának szüksége. Az ellentállás ereje fokozódott az új-diszidensek csatlakozása által s ez üdvös eredmény; de máskülönbén nincs változás sem az ellentétekben, sem a kibontakozás föltételeiben. És a válság mindaddig meg nem oldható, míg a nemzet jogos és méltányos és Deák művével egyező követelése nem teljesülnek; míg a jogfolytonosság helyre nem áll és míg be nem bizonyul, hogy Magyarországot törvénytelenül és alkotmányellenesen kormányozni nem lehet.

*

A válságnak a tegnapi nap a legfontosabb dátuma s talán egyuttal fordulópontja is. Higgadságunkat a legvégsőig kell mérsékelnünk, amidőn a Pestvármegye székházában történekről adunk számot. Azok az erőszakos cselekmények, amelyek ott lezajlottak, gróf Laszberg Rudolf győri és györmegyei főispán bevonulása körül, akit a király Tahy István állítólagos betegeskedése miatt Pestmegye és Kecskemét város főispáni teendőinek helyettesítésével ideiglenesen megbízott, — éppen nem alkalmasnak arra, hogy a hosszadalmas és a nemzet egészére súlyosan nehezítő válság békés megoldása felé vezessenek, — hanem hogy az országszerte amugy is forrongó kedélyeket még inkább feltűzeljék.

Laszberg, a helyettes pestmegyei főispán, csendőri és rendőri fedezet mellett vonult tegnap reggel be a megyeházára, a főispáni terem ajtaját betörtette, miközben alaposan leköpdösték, majd karhatalommal kidobatta az összes tisztviselőket s a 65-ös bizottság tagjait, Prónay Dezső báróval egyetemben. Azután a nagy készenléttel kivonult Rudnay Béla főkapitánnyal s csendőrökkel teljesen megszállotta bent és kint a székházat, amelybe délutáni 1 órától kezdve a főkapitány engedelmével nélkül sem léphet be. Amikor pedig mindent így elrendezett Laszberg, úgy két óra tájban eltávozott kocsin Kristóffyhoz jelentést teendő, hogy amit Tahy nem volt képes megtenni, ime megtette ő, elfoglalta a főispáni széket.

A hatalom tehát kihívóan viselkedik, összeütközéseket provokál, hogy a nemzetet a passzív rezisztenciában tanusított méltóságos és imponáló higgadságából kitanorítsa, az erőszakot a „erőt” akarnak mutatni. Csalódnia fognak. Ez eredmények végkép megpecsételték Fejérváryék uralmát.

Agresszív magyar kulturpolitika.

(Négy közlemény.)

— Irta: **Chalupka Rezső.** —

Székelyudvarhely, nov. 25.

I.

Harminczhét hosszú esztendeje annak, hogy az 1868. évi XXXVIII. trv.-cikket Bíró Eötvös — kétségtelenül a „ratio docendi et discendi” továbbfejlesztő utógondolatával — megalkotta. Hiszen a józan ész így magyarázza az 1867. évi XII. trv.-cikk likacsosságát is. Hosszu negyedszázada annak, hogy a hazai középfokú iskolai oktatás ügye is többszörösen kodifikáltatott. A természetes és jogos tovább-

terjedés gondolata kétségtelenül itt is nyilvánvaló. Évtizedeken át dolgozunk tehát már az újabb és újabb nemzedékek lelki és testi javain. Nevejük az embert; — toldjuk-foldjuk a közboldogságot; — idomitunk, faragunk hazafias, erkölcsös, vallásos, értelmes állampolgárokat, hogy az egyes és a köz, az egyén és a hon fényre derüljön; — oltjuk-csepegtetjük, diszponáljuk az egyéni és egyetemes, az erkölcsi, esztétikai és társadalmi eszméket és emóciókat, melyeknek összessége az erkölcsi ember minden kellékeivel egyensúlyba, összhangzatba hozandó polgárosodás; — szív, ész, akarat és jellem mind együtt fő-forr a tulhajtott neo-humanizmus lombikjában; — dolgozunk, fáradunk, izzadunk és ha mégis, eltekintve a csaknem 50% analfabétától, egy bizonyos gyakorlati irányban tekintünk munkánk eredményére; — ha eltekintve a modern Port-Royal mesterek és Richelieu-kollégiumok kozmopolita szellemi maszataitól, a nevelés és tanítás összhangzó egységét magasabb szempontból vizsgáljuk; — ha jól szemügyre vesszük a közélet minden megnyilatkozását, egészen a szociáldemokraták mai politikai programjáig; — ha nemzet kulturális szempontból mérlegeljük az erkölcsi és értelmi erők értékét; — s végül ha manap Magyarország nemzetiségi térképére csak egy futó pillantást is vetünk, konstátálva 20 millióból a 45% nem magyar ajku honpolgárt, hát szinte lehetetlenség, hogy a komolyan gondolkodó magyar kulturpolitikusknak égne ne meredezzen a haja!

Valóban aggasztóan édes-kevés az az erő, melylyel közoktatásunk 1868. óta a nemzeti állam kiépítésében részt vett!

Történekr vagy legalább czéloztattak ugyan a természetes és jogos nemzeti aspirációkat propagáló egyes elszórt intézkedések, melyekre a magyar nemzeti kulturállam szervezetének oly szüksége volt és van, mint a vérnek a vízre, vagy a tudóknak a levegő élenyére, de azok csaknem kivétel nélkül pium desideriumként benne rekedtek az állami szakkormány vagy az ankétek asztalfiókjában, merő kiméletességéből nem fajrokon honpolgáraink nemzetiségi és politikai szokott érzékenysége iránt. Így ment füstbe — a többek között — Csáky gróf nemzeti egységes középiskolája; — így maradt fakuló papírlapok hieroglifái azok a hivatalos tanácskozások, melyek középfokú oktatásunk nemzeti tartalommal bővítését czélozták; — így maradt végrehajlatlanul a magyar nyelvről szóló 1879. évi XVIII. trv.-cikk és így maradt csak írott malaszt az 1868. évi XXXVIII. trv.-cikk revíziója, várva egy második Berzeviczy Albertet!

Ha nyelvileg is és fajilag is sokrétű, a feltevések, álmódosítások és víziók tömkelegében bolygó népességünk politikai moráletébe gondos pillantást vetünk, hát bizony ennek a polichromatikus, idegrendszert csiklandozó állapotnak önmagunk vagyunk okai. Mert félre teendő minden felesleges tartózkodás, minden indokolatlan kimélet, mely a magyar nemzeti kulturállam fokozatos és biztos kiépítését és betetőzését nem garantálja és ha kell: vulnus ense recidendum est, ne pars sincera trahatur. Éu nem ismerek semmiféle sovinizmust, mely a magyar nemzeti kulturállam megszilárdítása és integritása érdekében eléggé természetes és jogos hazafiúi köteleesség nem volna! Avagy a nyugateurópai nagy kulturállamok állampolitikai, nemzeti sovinizmusát indokolatlan fajfeszítésnek, kulturpolitikai lelkiismeretlenségnek, megtorolandó történelmi bűnök mondotta-e eddig valaki? Elítélte-e máig valaki London, Páris és Berlin hatalmas nemzeti evolúcióit, melyek a francia, angol és német szellemnek eddig-él is már annyi fölényt, annyi erőt és annyi nemzeti dicsőséget biztosítottak messze Európán túl is? Bizony mondom, hogy a mi amott éthikai és értelmi igazság, nemzeti büszkeség, faji erény és történelmi ideál, az nálunk sem lehet banális mesterkedés, nemtelen aspiráció, természetellenes idióma, bűn!

Szent István országában egyedül a magyar államfentartó faj hivatott és illetékes arra, hogy a történelmi hagyományok és vérrel szerzett ősi jogok szerint uralkodó s így nemzetiségileg is természetes felszívó, attraháló alany legyen és tehát az egységes magyar nemzeti állam kiépítése nem eholalia, nem kiskorúak plauzibilis agyréme, hanem politikailag érett cél. Az építés munkája nem kiváltság, nem kedvezmény, de történelmi köteleesség. Ezen épület boltozata alatt Magyarország poliglott és politikailag sokféleféppen diszponált 20 millió lakosának egygyé kell lennie, a jogok és köteleességek egyforma megoszlásában; — egygyé kell lennie nyelvben, érzés-

ben, erényben, szokásban, gondolkozás módban; — egygyé kell lennie: „magyarrá!”

Ebből a hatalmas kulturmisszióból, ebből a sok gondos körültekintést, energiát, szívósságot és intenzív ellenőrzést igénylő államalkotó munkából a legelőkelőbb, legtartalmasabb rész közoktatásügyünket illeti. Ebből a szempontból megmérhetetlen fontosságú a közoktatásügyi miniszteri bársonyszék. Mint a Piramisok, Szfinksok, a Memnon-szobor, a Karnac temploma, a Szerapeum, az Akropolisz Athénben vagy a Kapitolium és Kolosseum Rómában az ókori műveltség erejét és fenségét jelzik, így kell jeleznie minden egyes esztendőnek egy-egy hatalmas építést, egy-egy epochális lökést az egységes magyar nemzeti állam ideálja felé. És ha eddigi defenzív jellegű kulturpolitikánk nem bizonyult be eléggé alkalmas tényezőnek, a minthogy nem is bizonyulhatott annak, mert nem a kiméletes, aggodalmakat szőrszálhasogató és minden árnyékban kísérteteket látó védekezés, de a határozott elv szolgáltatásban czéltudatos eszközökkel határozottan és következetesen dolgozó foglalás biztosíthat csak kívánt sikert ebben a munkában, ám lépünk a fokozatos offenzíva terére! A spontán, ugynevezett társadalmi felszivódás nálunk soha nem fog bekövetkezni, részint mert idegen ajku honpolgáraink részét szerint oly tömeges képletet képeznek, hogy az állandó és belterjes magyarosító társadalmi attrakcióra nézve szinte elszigeteltek, — részint mert erre a 45°/_o számszerint is sok, — részint pedig mert erre tulsúlyban nincsen hajlam a menzesiségekben. Nálunk egyedül természetes és sikeres lehet a foglaló kulturpolitika. Mindaddig míg csak védelmi, tehát passzív viszonyt táplálunk önmagunkra nézve, ez a helyzet a magyar nemzeti állam kiépítésében semmiféle pozitív lépést nem jelent és mi Platonisták vagyunk, pedig napjainkban jaj annak a nemzetnek, melynek politikusai Plato iskolájából kerülnek ki!

Ha az ország jelenlegi politikai feszültsége ismét pihenőpontra ér, bátran, önbizalommal, nem csüggedve nyissuk hát meg a természetes és jogos offenzív magyar nemzeti kulturpolitika éráját!

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, nov. 26.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestületét *Gotthárd János* polgármester f. hó 27-ikére, délelőtt 9 órára, rendes közgyűlésre hívta össze. E közgyűlésen fogja a képviselőtestület az 1906. évi költségvetést tárgyalni, valamint a villamos világítás ügyében is tesz a tanács előterjesztést.

Házasság. *Tokaji László*, az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkára, az „Erdélyi Gazda” szerkesztője, folyó hó 23-ikán délelőtt tartotta esküvőjét *Varró Bertával*, *Madarász Veronika*, a ref. leányiskola igazgatónőjének nevelt lányával. Az esküvő tanúi *Dr. Soó Rezső* és *Florián Kristóf* voltak. Az új pár a házasságát *Vajda Ferencz* ref. pap adta. Az új pár már a délutáni vonattal a férj lakóhelyére, Kolozsvárra utazott.

Ifjú kenesei *Kenessey Pongrácz*, kenesei *Kenessey Pongrácz* és neje, felső-bükki *Nagy Mária* fia, november 21-én tartotta esküvőjét Budapesten, ábránfalvi *Ugron Sárival*, ábránfalvi *Ugron Ákos* és neje, felső-bükki *Nagy Sarolta* leányával.

Nőegyleti fillérestély. A Jótékony nőegylet első fillérestélye minden tekintetben reménységen felül szépen, mondhatni fényesen sikerült. *Farczádi Erzs* szép énekét, a népdalegyveleget, *Nosz Ilonka* és *Lengyel József* kedves szavát, valamint a program többi pontját is örömmel fogadta és lelkesen megtapsolta a nagy és szép közönség. Mintha a hosszú pihenés után újult erővel lüktetne a társadalmi élet. Program után táncz is volt, a bevétel pedig értesülésünk szerint meghaladta a 40 kor. *Demény Ferenczné* és *Homolay Lajosné* rendezők és a szereplők méltán megérdemlik a hálás elismerést. Reméljük, hogy a jövő szerdán is, szép zene mellett vidáman fognak szórakozni a megjelenők, a decz. 2-iki teaestélyen pedig a jókedv tetőpontra jut.

Torna és vívőegylet. A következő sorok közlésére kértek föl. Felkérem az érdeklődő sportférfit, hogy f. hó 26-án, vasárnap, d. u. 3 órakor az áll. főreáliskola tornatermében egy torna- és vívőegylet alakításának megbeszélése céljából megjelenni sziveskedjenek. Az ügy érdekében kérem, hogy lehetőleg mindazok, kik az eszmét pártolják, eljőjenek. *Dobó Zoltán*, áll. főreálisk. tornatanító, vívőmester.

Műkedvelői előadás. Mint jeleztük az *Allami főreáliskola* decz. 9-én, szombaton, a Budapest-szálló nagytermében tánczcsal egybekötött műkedvelői előadást rendez *Nosz Gusztáv*, *Sima Dezső* és *Wirkler Ernő* tanárok vezetése mellett. Szüret körül: „Megjött a papa”. Vigjáték 1 felvonásban; írta Erdélyi Zoltán. Szereplők: *Baranyai József*, *Katinszky László*, *Nosz Ilonka*, *Solymossy Lajos*. II. „Jón a kéro”. Vigjáték 1 felvonásban; írta *Véli Miksa*. Szereplők: *Fritz László*, *Molnár Margit*, *Ferenczi Irén*, *Fülöp Erzsike*, *Ferenczi Margit*, *Préglér Tibor*, *Pálffy Erzsike*. II. „Othello sikere”. Bohózat 1 felvonásban; E. Lütner; németből fordította *Nosz Gusztáv*. Szereplők: *Politzer Albert*, *Bundschuh Ottó*, *Kner Károly*, *Haberstumpf K.*, *Benedek József*, *Fogarassy Gábor*, *Friedler Frigyes*, *Borbély Antal*, *Král Ferencz*, *Szakács Imre*, *Szakács Miklós*, *Földváry Lajos*. A 3 darab rendezője: *Nosz Gusztáv* tanár. Sugó: *Jaeger Mihály*. Kezdeté este 7/8 órakor. Helyárak: *Kör-szék I—II. sor és oldalszék 3 k.*, *zártszék III—VI. sorig 2 k.*, a többi sorok 1 k. 50 f., *páholy 8 k.*, *diákjegy 80 f.*, *Karzat I. sor 80 f.*, a többi sor 60 f. Jegyek válthatók előre *Székely Dénes* könyvkereskedésében, előadás napján este a pénztárnál. A tiszta jövedelem az intézet segélyző, illetőleg kirándulási alapja javára fog fordíthatni. Mindazok, a kik tévedésből meghívót nem kaptak és erre igényt tartanak, sziveskedjenek az iránt a rendező bizottsághoz fordulni.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Bendly Ártur* pü.-számellenőrt, járási számvevőnek nevezte ki és a rétsági járásba beosztotta.

Iparosok fillérestélye. A Polgári Önképző- és segélyző-egylet fillérestélyeinek sorozatát 20-ikán kezdte meg, a mely estély méltó bevezetése volt az egylet szép sikerű és erkölcsi hatásában megbecsülhetetlen fillérestélyeinek. Az estélyek sorozatát, mivel az elnök családi gyászja miatt akadályozva volt, *Csillag József* egyl. titkár sikerült szép kerek beszéddel nyitotta meg. A műsort zene vezette be, mely után *Pap Erzs* szavalt sikerülten, *Vajda Ferencz* ref. pap a női kérdésről tartott hatásos felolvasást. Ezután táncz következett, mely éjjelig tartott, amikor a terem teljesen megtöltött közönség a legjobb hangulatban szétozolt. A sikerült első estélyt *Hodor Margit*, *Pék Rózsika*, *Képiró Lajos* és *Ferencz Albert* rendezték. A holnapi, 27-iki estély műsora a következő: *Horváth Rezső* felolvas, *Májer Margit* és *Gergely György* szavalnak, *Balázs Ferencz* pedig monológot ad elő. Ez estélyt rendezik: *Lőfi Miczi*, *Nuszbaum Hermin*, *Náni Alajos* és *Kosztándi Béni*.

A Korcsolyaegylet választmánya ma délelőtt 10 órakor a megyeház kistermében ülést tart, melyre a tagok ez uton is meghívotnak.

A városi közbirtokosság évi gyűlését ma délután 2 órakor a városház tanácskozó termében tartja meg.

Az Áll. szakiskola sikere. A marosvásárhelyi Keresk. és iparkamara kerületének 1904. évi közgazdasági viszonyairól, egy most megjelent terjedelmes füzetben számol be. A jelentés a székelyudvarhelyi Állami kő- és agyagipari szakiskoláról több helyen megemlékezik, melyet közérdekű voltánál fogva a következőkben leközlünk. Az 1904. év őszén rendezett kiállítás keretében a jelentés a következőket írja: „Meglépetés számba ment a marosvásárhelyi és székelyudvarhelyi állami ipari szakiskolák kiváló gondnal és izléssel elrendezett együttes gyűjteménye, mely ugyszólván koronáját képezte az egész kiállításnak. A közönség itt új dolgokat, a látogató iparosok pedig az asztalos, lakatos, kőfaragó és agyagiparban követésre méltó új irányt láttak. Ha egyébrt nem, e két szakiskola megismertetéseért is érdemes volt rendezni a kiállítást, hogy a közönség szélesebb rétegeiben tudjanak való hivatásukról.” — A kő- és agyagipar fejezetében a következőket írja: „A fazekas iparnak nagy versenyzője az egyre fejlődő házi ipar. A házi iparos adót nem fizet, az anyagot olcsóbban szerzi be, munkást nem tart s ennél fogva bírja a versenyt a tanult kisiprossal. Egyedül Székelyudvarhely város fazekasai mutatnak fel érdemletes haladást. Itt az agyagipari szakiskola hatása alatt szembetűnően fejlődik a fiatalabb nemzedék. Hovatovább sebb és kapósabb tárgyakat visznek piacra és az iddigiéknél jobb árakat kapnak értük.” — „Udvarhelymegyében a legtöbb fazekas háziiparos van. Korond községben a lakosság nagy része (240) üzi mellékesen a fazekas ipart. Ezelőtt csupán mázatlan, közönséges vörös edényt készítek és minden kísérletezés, hiábavaló volt, hogy át-

terjenek a mázas edény készítésére. A kilenczvenes évek elején a kereskedelemügyi miniszter ur egy szaktanítót küldött Korondra, hogy hathónapos tanfolyamon a háziiparosokat a jobbajta edények készítésében kioktassa. De a nép ellenszenvvel fogadta a szaktanítót s azon téves felfogásból kiindulva, hogy a tanfolyam költségeit külön fogják adózás utján behajtani s majd iparigazolvány váltására is kötelezik őket, még azoknak is eltiltották a tanfolyamra járást, kiknek kedvük lett volna tanulni. Valósággal sztrájkoltak a tanfolyammal szemben. Azóta azonban alaposan megváltozott a korondiak nézete. A székelyudvarhelyi állami agyagipari szakiskola szép munkái s az ott végzett növendékek gyakorlati sikerei fölkellették az érdeklődést s mintán néhány vállalkozóbb szellemű háziiparos a székelyudvarhelyi szakiskolába is bejárt s ott a korongozás és mázálás technikájában rövid idő alatt jártasságot szerzett, mindazok, a kik ambícióval üzték az ipart, hamarosan áttértek a mázas edények készítésére. Ma már az erdélyrészi piacokon a legszebb és legváltozatosabb edényeket a korondiak árulják és legalább is háromszor annyi pénzt kapnak egy szekér terü edényért, mint azelőtt. Ez a példa most már hódít az egész községben s nem messze van az idő, hogy a korondiak vezetni fogják a fazekas ipar fejlődését. Egyébként más községekben is a korondiak példájára kezdik fölkeresni a székelyudvarhelyi szakiskolát s immár családok emberek sem restelnek újul tanulni mesterségüket. Így a székelyudvarhelyi szakiskola valóban eléri azt a célt, hogy a szakműveltség forrása és az iparúzó nép áldásává válik.”

Iskolaszéki ülés. A községi iskolaszék f. hó 21-én *Dr. Solymossy Lajos* elnöke alatt ülést tartva, iskola látogatásra december hóra kiküldötte tagjai sorából: *Embery Árpád*, *Becsek Aladár*, januárra *Fejes Áron*, *Gönczi Lajos*, februárra *Gyertyánffy Gábor*, *Hlatky Miklós*, márcziusra *Dr. Kassay Albert*, *Molnár Károly*, *Sándor István*, áprilisére *Dózsa Jakab*, *Soó Gáspár*, májusra *Szabó Domokos*, *Vári Albert* és június hóra *Szakács Gyula* és *Vajda Ferencz* iskolaszéki tagokat, az utasításban előirt jogok gyakorlata és kötelességek teljesítésére. A közs. iskola ruhátlan növendékeinek felségélyezése iránt az iskolaszék a Nőegyletnek kérvénnyel járul. A mult gyűlés óta történt elnöki intézkedéseket tudomásul véve az ovoda szüni idejének a nyári hónapokra való áttétele érdekében hozott határozatot, Végül pedig tudomásul vette az iskola igazgatójának az iskola növendékei egészségi állapotáról és tanulásbeli előmeneteléről tett, kedvező jelentését.

Eljegyzés. *Bede Gyula*, *Baróthról*, eljegyezte *Rudolf Jakab* Irénkét.

Tea-estély. A Nőegylet decz. 2-án tartandó teaestélye iránt általános az érdeklődés, s az előlekből ítélve az miben sem fog mögötte maradni az eddigi ilyen, szép sikerű estélyeknek. A rendezőség már az egyes sátrakban áruló asszonyokat és asztalokat terítő leányokat felkérte, ami teljes elismerést érdemlő fáradságos munka volt. Az egyes asztaloknál terítének és felszolgálnak: *Baranyai Margit*, *Bartha Iluska*, *Csiszár Erzs*, *Farczádi Erzs*, *Ferenczi Irén*, *Fülöp Erzs*, *Gálffy Erzs*, *Gotthárd Juliska*, *Kassay Irén*, *Manchon Margit*, *Molnár Margit*, *Nevelics Margit*, *Roediger Erzs*, *Roediger Melánia*, *Reisenauer Hedvig*, *Reisenauer Jenni*, *Szabó Ilus* és *Szabó Mariska*. *Fekete kávét kínálnak*: *Bagossy Béláné*, *Dollay Róbertné*, *Szabó Andrásné* és *Vári Albertné*. *Czukrázdában árulnak*: *Dr. Bodolla Gáborné*, *László Domokosné* és *Dr. Soó Rezsőné*. *A tea csarnokban lesznek*: *Dr. Egyed Balászné*, *Nosz Gusztávúé*, *Roediger Gyuláné* és *Simó Mátyásné*. *Szivart árulnak*: *Szabó Istvánné*, *Dr. Solymossy Lajosné* és *Pap Irma*. *Juz tárgyak elárúsítói lesznek*: *Félegyházi Mariska*, *Kassay Paula* és *Szöllösi Irén*. *Pezsgő árulók*: *László Mariska*, *Léstyán Margit*, *Madarász Bea* és *Pap Andrásné*. *Virág árus leányok*: *Demény Mariska*, *Báró Orbán Aranka* és *Voith Mariska*. *A világposta kezelő személyzete*: *Nosz Ilonka* és *Ferenczi Margit*. *Déli gyümölcsöt és szerencsét árul*: *Üdvöske*. *A sült féléket kiosztják*: *Özv. Gyarmathy Sándorné*, *Heitz Vilmosné*, *Özv. Kassay Endréné* és *Rösler Károlyné*. *Bort adnak*: *Félegyházi Antalné*, *Kassay Józsefné* és *Vajda Ferenczné*.

Kereskedők és kereskedő ifjak otthona. A Kereskedők társulata egyik korábbi gyűlésében elhatározta, hogy a tagok részére egy kényelmes otthon létesít, hol a napi munka után kellemes szorakozással frisithetik fel szellemüket és a mely otthon egyuttal a szakképzettség fejlesztésére is szolgál. E célból a Társulat a meglévő kereskedő ifjúsági

körrel érintkezésbe lépett, s a módosítók megbeszélésére egy 14 tagú bizottságot küldöttek ki, a mely bizottság a f. hó 22-én megtartott alakuló gyűlésén számolt be. Eszerint az egyesülés kimondatott és az új egyesület „Kereskedők és kereskedő ifjak otthona” címet vette fel. Tudomásul vette a gyűlés, hogy eddig 96 rendes tag iratkozott be, és a taggyűjtés folyamatban van, s az új helységi Dr. Ráczkó Samu házának emeleti részét már ki is bérelték. Az otthon berendezésére 2760 kora irányoztak elő, amelyből 2500 kor. együtt is van. Végül a gyűlés az elnökséget választotta meg, a következő eredménnyel; Elnök Persián János, alelnökök Gábor Márton, Zimny Ferencz, pénztárnok Zsigmond József, ellenőr Suller Ottó, I. titkár Lázár Z. István, II. titkár Demeter Ákos, háznagy Sterba Ödön, könyvtárnok Hánn József. Választmányi tagok: Haáb Márton, Rösler Károly, Csató Imre, Szentpétery Gergely, Virág József, Zöld János, Fernengel Gyula, Márk Albert, Heitz Adolf, Drágomán Domokos, Kun Béla, Biró Árpád, Csörgői Antal, Jakab Gyula, Imrich Vilmos, Schaffert Frigyes, Vajda Dezső, Kovács Péter, Varró Ödön, Raitár István. A tisztviselő megválasztása a választmányra bízott. Az alapszabályok, berendezkedés, taggyűjtés eszközzésére bizottságok küldettek ki. Az egyesület decz. 26-án délelőtt 11 órakor diszgyűlést tart.

A fogyasztási adók. Fejérváry Géza pénzügyminiszter — mint ilyen — most készül az első pénzügyi reformra. Mint ugyanis a Magyar Nemzet „koalíciós körökből értesül”, Fejérváry utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy azokkal a városokkal, amelyek megtagadták a hus- és borfogyasztási adók esedékessé vált bérleti összegének befizetését, a fogyasztási adók beszedésére vonatkozó szerződéseket azonnal bontsák fel és a bor- és husfogyasztási adók beszedési jogának 1906. évi január elsejétől leendő újabb bérbeadása csak úgy ruházható át a városokra, ha azok szerződésileg kötelezik magukat a már esedékessé vált bérleti összeget, valamint a jövőben beszedendő adóért járó váltásdíjat az államkincstárnak beszolgáltatni. Ha a városok a pénzügyigazgatóság által kötendő szerződés e kikötését nem teljesítik, az adószedés joga azonnal a pénzügyigazgatóságra száll vissza, mely a saját hatáskörében saját hivatali közegeivel fogja teljesíteni. A kormánynak most már a fogyasztási adókra fáj a foga. Ebből azonban korántsem az tűnik ki, hogy a nemzeti ellentétet megtörni a kormányhoz befolyó fogyasztási adók, hanem csak az, hogy az államháztartás már mégsem lehet egészen rendben és nagy szükség volna a közvetett adópénzekre. A kormány ez a rendelete is törvénytelen. A pénzügyminiszternek jogában áll ugyan a városokkal kötött szerződést felbontani, de viszont költségvetés híján semmiféle adót és így a közvetett adót sincs jogában behajtani. Ettől már a június 21-iki képviselőházi határozat is eltiltja a kormányt.

Szüret Bethlenfalván. Ilyen cím alatt mult számunkban megjelent közleményre vonatkozólag, újabban a következő sorokat vettük, melyet azon megjegyzéssel közlünk le, hogy miután a dolog személyeskedő jelleget öltött, jövőre, amennyiben folytatás lesz, csak a nyilttéri rovatban adunk helyet. — Tek. Szerkesztő ur! Az Udvarhelyi Híradó f. hó 5-iki számában Gálffy István körjegyző által „Szüret Bethlenfalván” cím alatt közölt cikk. Soó István bethlenfalvi lakos kisbirtokosnak munkásságát, odaadó szorgalmát és a gyümölcsfa tenyésztésben teljes szakutódását fejezte ki, sőt azt mondja, hogy a községi faiskolát is ő állította be, amiért jeleni faiskola kezelő 200 kor. jutalomdíjban részesült. Ez való és igaz. Nem állítom, hogy az oltást, ültetést Soó István végezte volna, hanem igenis a magágyak elhelyezését, az oltványok kiültetését, hogy milyen sorrendbe és azoknak egymástóli távolság meghatározását Soó István készítette elő és az ő utasítása folytán létesült a bethlenfalvi községi faiskola. Az Udvarhelyi Híradó f. hó 19-iki számában, Szabó Bálint faiskola kezelő tiltakozó szavát emeli föl, hogy senkinek sem szakutódását, sem semmiféle utasítást igénybe nem vette. Ezen kijelentésére faiskola kezelő urnak sajnálatomat kell, hogy kifejezzem, mertha ő továbbra is Soó István utasítása szerint járt volna el, most az oltványok nagy része alakí hibákban nem szenvedne. Nagyon sajnálom faiskola kezelő urat, a ki Tordán állam költségen gyümölcsészeti tanfolyamot is hallgatott, mert ha ott nem okult, legalább is a Székelyudvarhelyen lévő állami faiskolát meg kellett volna látogatni, hogy ott hogyan kezelik a faiskolát helyesen és szakszerűen; onnan kellett volna magának ösmertetet szerezni. Hogy Szabó ur udvarhelyjárásai faiskola felügyelő lett, az onnan dátalódik, hogy Gál Imre szt.-királyi kántortanító ezen említett megbízatást nem vállalta el, pedig bizon ő lett volna ezen állás betöltésére hivatta. Szabó ur sokat lótot futott és kérve kérte, hogy faiskola felügyelő lehessen. Azonban ezen állását nem

közérdekből, hanem magánérdekből teszi, annál is inkább, mivel a lakásától alig 100 métere eső, saját kezelése alatt álló faiskola vizsgálat czimén, fuvar- és napiilletéket számított fel. Felhívom faiskola kezelő urnak figyelmét arra nyilatkozzék, hogy ha szakutódása után ilyen megtiszteltetésben részesült, legalább is egy évben egyszer a község házában vagy a nép körében jelent-e meg? Tartott-e a gyümölcsfa kezelésről előadást, ösmertette meg a néppel annak hasznosságát? Ilyeneket nem tett soha. Járt ugyan Gödöllőn államköltségen, hogy a méhészeti tanfolyamot hallgassa, de mondta-e valakinek, hogy a méhtenyésztés milyen hasznos, ha a mezei gazdálkodással karöltve jár? Nem, pedig ezen hasznos dolgok megvalósítása hivatásánál fogva kötelessége lett volna. Balácsi István, iskolaszéki elnök helyettes és egyházmegye gondnok.

NYILTTÉR. *)

— Az érdek. —

A Sz. Udv. című lap, melyet sehog sem tudnak a személyeskedés sártengerén tullelni, az utóbbi egy pár számában jónak látta csekélységgel is foglalkozni. Hogy a nagy közönség előtt a dolog a maga valóságában álljon, szükségem tartom egy s más dolgot az ügy előzményeiről elmondani, melyből kiviláglik, hogy milyen nemes hevület vezérelte a lapot személyemmel foglalkozni és hogy korántsem a politikai szenvedélyek tüzes borától mámorosodott meg Beteg ur, hanem igenis közönséges üzleti érdekek szolgálnak rugóul a revolverzéshez.

Egy néhány héttel ezelőtt ugyanis az elemi iskolai nő. vendékek részére, egy irkatombót terveztem, amelyet — gondolván, hogy másnak is jusson, ne csak mindent a főpolitikus Beteg markoljon meg — Szemerjai Károly könyvtővel készítettem el. Hát ez bizony nagy baj volt, mert lám a Sz. Udv. című „politikai” lap 93-ik számában azonnal csekélységemnek tulajdonítja az áldatlan politikai állapotokat s hogy a körmet is megmutassa, az „Állatsereglet előtt” című közleményében e tömbökből már 67 kor. 20 fillér hasznat kerekít ki, melyet, a sorok közt olvasva, Beteg ur kellett volna, Beteg ur meg kapjon, de mivel nem ő, hanem egy kollegája kapta meg, hát menten leszámol a „tanítócskákka”. A míg 10 éven keresztül „létező” dolgokat s így legutóbb „Módszeres szepirási irkák”-at szerkesztünk s ezek készítésével a Tanító-egylet Betegjurt bízta meg, minden új és jó volt, most pedig menten baj van, mert a főpolitikus üzleti kárt szenvedett.

De folytatom a főpolitikus ur nemes intencióit. Egy pár héttel ezelőtt „Tananyagbesztási nyomtatványok”-at szerkesztettem s mivel e lap nyomdája lényegesen jutányosabb ajánlatot tett, mint Beteg ur, igen természetesen előbbi bízta meg. Ez pedig végkép betette az ajtót s egyszerre megbocsáthatatlan lett politikai magamtartása. Az önczél, az önérdék felülkerekedett a főpolitikus Beteg urban s boszújának lávját kiöntötte azon levelem közlésekor, mely tényleg, helyesen jegyzi meg a Sz. Udv. cz. lap. „tévedésből” került oda és amelyben kijelentem, hogy politikáim sem kedvem, sem időm nincs, de egészségem sem engedi. Szóval e levél alkalmas volt arra, hogy a Sz. Udv. című lap kitombolja magát s hogy ezt az üzlet czime alatt nem tehetné, alkalmasnak látta politikai czim alatt belém kötni, noha én politikáim éppen a fenti okokból kifolyólag nem foglalkozom s azt rábizom Beteg urra.

Ezeket tartottam szükségesnek elmondani a magam igazolására és Beteg főpolitikus ur mű hazafias ltkesedésének a megvilágosítására és ezzel azután teljesen be is fejeztem minden további polemiamt.

Székelyudvarhely, 1905. nov. 25.

Gyerkcs Mihály.

Az erőszak utján.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, nov. 25.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Ma délelőtt Pestvármegye székházában megjelent Laszberg Rudolf gróf, Pestvármegye főispáni teendőivel megbízott győri főispán, Tóth Géza főispáni titkár és Römer Róbert belügyminiszter által kinevezett pestmegyei főjegyző kizéretében.

A három kiküldött azonnal az alispáni hivatalba ment, hol már Fazekas Ágoston ott dolgozott. Laszberg felszólította Dobraviczky tiszteletbeli főjegyzőt, hogy vegye át Fazekas főjegyző hivatalát. Dobraviczky ezt megtagadta.

Erre főispán felszólította Fazekast, hogy azonnal adja át hivatalát Römernek.

Fazekas kijelentette és jegyzőkönyvbe vétette, hogy csak az erőhatalomnak engedett, de a főispán intézkedéseit törvényeseknek el nem ismeri. Ezzel Fazekas átadta hivatalát, a pecséttel együtt.

A vármegyházát reggel óta nagyszámu rendőrség veszi körül; minden hivatal előtt rendőrök állanak, kik senkit sem engednek be, hacsak azt nem igazolja, hogy hivatalos dolga van a megyeházán.

Kaas Ivor báró képviselőt, midőn a megyeházán tartózkodott, minthogy egy rendőrtisztviselő felszólítására nem távozott, a rendőrök kivezették.

A megyeházánál Laszberg gróf felszólította a megyei tisztviselőket, hogy nála jelentkezzenek.

Délután 1 óráig egyetlen tisztviselő sem jelentkezett. A rendőrség ma letartóztatta Koháry Márton vármegyei iktatót, kit azzal vádolnak, hogy a rendőroket megdobálta és tegnap több társával betörve a főispáni hivatalba Laszberg gróf inzultálta. A vizsgálat folyik Förster Aurél megyebizottsági tag ellen is, kit szintén a főispán inzultálásával vádolnak.

A vezérbizottság ülése.

Az ellenzék vezérbizottsága ma délután Kosuth Ferencz lakásán tanácskozott a tegnapi eseményekkel kapcsolatosan.

A tanácskozáson részt vettek: Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Prónay Dezső báró, a disszidensek képviselője: Darányi Ignác és Hadik János gróf.

A vezérlőbizottság a tanácskozás folyamán elhatározta, hogy a megyei tisztviselők ügyét magáévá teszi és igéri, hogy ha kárt szenvednek, kárpótolni fogja őket és a jogrend helyreállítása után, minden leendő kormánytól követelni fogják, hogy őket előbbi hivatalaikba visszahelyezze.

Fejérváry a királynáin.

Bécsből telefonálják, hogy a király ma délelőtt 11 órakor Fejérváry Géza miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta, mely másfél óráig tartott.

A kihallgatásnak félhivatalos jelentés szerint, tisztán informatív jellege volt.

Marostorda dotációját megvonták.

Marostordavármegyéhez ma érkezett le a belügyminiszter rendelete, mely a törvényhatóság számára december 1-től kezdve, a tisztviselők fizetésére fordítandó dotációt besztüneti. A leiratot a december elejére egybehívott közgyűlés elé fogják terjeszteni.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája

Vívótanfolyam

Alólírott, f. évi december hó 1-től kezdődőleg az áll. főreáliskola tornatermében, az olasz rendszerű kardvívásból vívótanfolyamot tartok. Tanítási díj havonta 10 kor. Heti óraszám 2. Társaságoknak külön óra. Jelentkezhetni naponta d. u. 5 órától a tornacsarnokban.

Dabó Zoltán, áll. főreálisk. tornatanár, vívómester

Nincs többé iszákosság!

a Zoa-por használata után, amiről ezer meg ezer köszönőlevél önként beérkezett. A Zoa-por kávé, ital, étel vagy szeszitalban adható anélkül, hogy erről az ivó tudomással bírjon. Teljesen ártalmatlan.

A Zoa-por többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert előidézi azt a csodálatot, hogy az iszákosnak a szeszitalokat ellen-szenvenessé teszi.

A Zoa por csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy leánygyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

Zoa a családok ezreit békítette ki, sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Nem kevés fiatal embert a jó utra

és szerencséséhez segített és sok ember életét számos évvel meghosszabbította. Egy adag ára egy teljes kurához 10 kor. Szétküldés titoktartás mellett portó és vámmentesen történik, utánv. vagy a pénz-e-ölegese beküldése mellett Szállít.

AUFFNEBERG JÓZSEF. Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

En, Csillag Anna

185 cm. óriás hosszú Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után értem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a növény előmozdítására, a fejbőr erősítésére; uraknál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid idei használat úgy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvja ezeket a korai megöszüléstől egész késő agykorig.

Egy tévely ára 1, 2, 3 és 5 frt.

Postai szétküldés naponként az összeg előzetes beküldése vagy utánvétellel az egész világba gyárból, hova minden rendelés intézendő.

Csillag Anna Wien, I., Graben 100

As
Oszták-magyar bank
Igazgatósága
október hó 27-én tartott ülésében elhatá-
rosta, hogy
Székelyudvarhelyen
bankmellékelyet állít fel, melynek vezetését
az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rész-
vénytársaságra bista.
Működését e hó 27-én megkezdi.

Pályázat.

A helybeli közbirtokossági tanács a csorda-
pásztori állásra 1906 évre pályázatot hirdet.
A kik vállalkozni akarnak, ez iránti kérelmüket
Hlatky Miklós, birtokossági elnök urhoz folyó
évi december 10-ig adják be.

Hirdetmény. A székelyudvarhelyi keres-
kedő ifjusági kör (a Fötér
és Kossuth-utca saroképü-
letében) egész első emelete 1906. ápril 24-ig kiadó.
Értekezhetni Csató Imre úrnál (Csató és Kun czég)

FOGARASI MAGY. KIR. ALLAMI MÉNES
ménés-osztály
Alsó-Szombathalván.

FELHIVÁS.

A fogarasi m. kir. állami ménésosztály parancs-
nokságánál Alsószombathalván (Fogarasmegye) időn-
kint 13-16 éves teljesen ép és erős szegénysorsu
szülők gyermekei lovászflui minőségben, teljes el-
látás, ruházat és egyelőre 4 kor. havi bér mellett
— mely évente emelkedik — vétetnek fel A fel-
vételhez csakis cselédkönyv szükségeltetik. Felvételi
tájékoztást érdeklődőknek díjtalanul küld a ménés
osztály parancsnokság.

Egy
hónapig
teljesen
ingyen!

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös emlékiratait most közli AZ UJSÁG.
Ujjonnan belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak
eddig megjelent részét. A ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfize-
tési összeget AZ UJSÁG politikai napilapra, annak egész december havában teljesen
ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: AZ UJSÁG-ot. Előfizetési árak:
egy hónapra 2 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. AZ UJSÁG gyönyörű kiállí-
tásu naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg — Gyönyörű husvét album! —
Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54. szám.

Magyar Regényírók

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben

Szerkeszti

Mikszáth Kálmán,

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók életrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

Az írók névsora:

Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
Beniczky B. Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
Beóthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky F.	Vas Gereben
Beóthy Zsolt	Gaa József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz
Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön díszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom papiros. Diszkrét izlésű bekötési tábla.

Most megjelent harmadik sorozat tartalma:

Gaal József:	Szirmay Ilona. Illusztrálta W. Eperjesi Károly.
Jókai Mór:	Az új földesur. Illusztrálta Márk Lajos.
Iványi Ödön:	A püspök atyafisága. Két kötet. Illusztrálta Gergely Imre.
Rákosi Viktor:	Elnémult barangok. Illusztrálta Grünwald Béla.

Az előbb megjelent első és második sorozat tartalma:

Báró Jósika Miklós: A csehek Magyarországon. Illusztrálta Kimmach László.	Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
Tolnai Lajos: Báróné ténsasszony. Illusztrálta Kriesch Aladár.	B. Kemény Zsigmond: Rajongók. Két kötet. Illusztrálta R. Hirsch Nelli.
Justh Zsigmond: A pénz legendája. — Gányó Julcs. Illusztrálta Tull Ödön.	Pálffy Albert: Eszti ke kisasszony professzora. Illusztrálta Márk Lajos.
Herczeg Ferencz: Pogányok. Illusztrálta Pataky László.	Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A Magyar Regényírók minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félv. nként
öt kötetes sorozatokban jelenik meg. A második 5 kötet most hagyta el a sajtót.
A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 korona Törleszhető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető bármely könyv-
kereskedés útján. Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Gazdáknak ingyen!!

Hasznos tanácsadó a házi állataink hizlalására
és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és
ettől való megóvásukról című minden gazdá-
nak nélkülözhetetlen könyvet mindenki, a ki
e lapra hivatkozik, ingyen és bérmentve megkí-
dém. Olvasóköröknek és gazdasági egyesületeknek
kívánatra több példányt küldök.

AUFFENBERG JÓZSEF, Budapest, VIII Bezerédi-u 3

Szám 5766—1905. tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

I. A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy Szabó Julianna vég-
rehajthatónak Kapcza Antal hagyatéka végrehajtást
szennedő ellen 18 kor. 30 fill. követelés és jár. iránti
végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi királyi tör-
vényszék és kir. járásbíróság területén levő a szé-
kelyudvarhelyi 386 sz. tjkbe A/7 736/2 helyrajzi
szám alatti fekvőre 2285 kor., 1870/1 sz. 32 kor.,
2659/2 sz. 3 kor., 2739/1 sz. 6 kor., 3576 sz 25
kor. (és Zakariás Antal, Ágotha Anna, Vass Julianna
kiskoru, társtulajdonosok is.)

II. A székelyudvarhelyi 49 sz. telekjegyzőkönyvben
A/7 803/3 helyrajzi sz. alatti fekvőre 1440 kor., 2316
sz. 8 kor., 2594/é, 2595/é, 2596 sz. 5 kor.

III. A székelyudvarhelyi 420 számú telekjegyző-
könyvben A/7 803/4 helyrajzi sz. fekvőből Kapcza
Bálint végrehajtást szennedőt illető 1/20-ad jutalé-
kára 224 kor.

IV. A székelyudvarhelyi 710 sz. telekj. A/7 2886
helyrajzi sz. alatti fekvőre 56 kor. (és pedig Zakariás
Antal, Ágotha Anna Vas Jánosné, Vas Anna kiskoru,
Vas Julianna kiskoru társtulajdonosok jutaléki is)
becsértékben ezennel megállapított kikiáltási árban
az árverést elrendelte és hogy fennebb megjelölt
ingatlanok az 1905. évi november hó 29-ik napjának
d. e. 9 órakor ezen telekkönyvi batóság hivatali he-
lyiségében tartandó nyilvános árverésen a megállá-
pított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsárának 10 százalékát ké-zpénzben vagy óvadék-
képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Sz.-udvarhelytt, 1905. augusztus 20-an.

Mihály, kir. tszéki egyes bíró.

Szentpétery Gergelynél

átköltözés miatt mélyen leszállított

árakon lehet vásárolni

Székelyudvarhelyt